

GREGOR MOŽE, ORTODONT

ZOBE LAHKO ohraniš do konca

ŽIVLJENJA

Hecna je zgodba, kje sva se z Gregorjem Možetom prvič srečala. Bilo je na smučanju na Nevejskem sedlu. Tisti, ki ste že dričali po teh hribih, najbrž veste, da v eni in edini gostilni na smučišču ne jemljejo kartic. Danes to vem tudi sama, takrat nisem.

BESEDILO: MAJA SODJA
FOTOGRAFIJE: ARHIV ORTO MG

Vsakemu zaporniku sem poskušal pomagati po najboljših močeh.

Gregor Može se je izobraževal tudi v tujini.

Brez gotovine si s partnerjem nisva mogla privoščiti niti skodelice toplega čaja, a nama je prijazen Slovenec priskočil na pomoč in nama posodil desetaka, da sva se odžejala. To je bil Gregor Može. Z njegovo soprogo smo se zapletli v pogovor o vsem: delu, življenju na tujem in doma. Minuli teden sva znova govorila, tokrat v njegovi postojnski ordinaciji.

Začniva, kot da se ne poznavata ... Da vas bodo spoznali tudi naši bralci. Kje vse ste študirali in delali? Zakaj zobozdravstvo?

Prihajam iz Primorske, ne iz Postojne. (smeh) Prihajam iz Pirana, kjer sem obiskoval osnovno in srednjo šolo. Zobozdravstvo sem študiral v Ljubljani in se nato vrnil na Obalo. Leto dni sem delal pri zobozdravnici zasebnici, dve leti pa v zdravstvenem domu in popoldne v koprskih zaporih. Kot zobozdravnik, čeprav sem videti kot varnostnik. (smeh)

To je bila zagotovo zanimiva izkušnja. Kako je popravljati zobe zapornikom?

Vsekakor je bila to bogata izkušnja. Naučil sem se, da ljudi ne smem ocenjevati na prvo žogo in da vsak med nami nosi svojo zgodbo. Zobozdravnik v zaporu dela z omejenimi sredstvi, a sem vsakemu zaporniku poskušal pomagati po najboljših močeh. Izjemno hvaležni so bili. Vsaj večina. Se je pa zgodilo tudi, da je komu zavrela kri, da je vzkipel, a takšnega so drugi zaporniki ali pa pazniki hitro umirili.

Iz Slovenije ste odšli v London, zakaj ravno v britansko prestolnico?

Po treh letih službe sem se odločil za nadaljevanje študija, za specializacijo iz ortodontije. Moja takratna profesorica mi je svetovala Dansko ali Anglijo. Žena je glasovala za London. King's College je izjemno priznana univerza z izvrstnim oddelkom za ortodontijo.

Med študijem in po njem sem delal v londonski bolnišnici, ko je žena končala magisterij, pa sva se vrnila domov. Nazaj v Slovenijo sem prišel pripravljen, ker sem si že vnaprej uredil delo v dveh zobozdravstvenih ordinacijah. Kmalu je to preraslo v službo pri petih zobozdravnikih, kjer sem delal kot ortodont.

Sliši se naporno ...

Ko sem zjutraj vstal, sem preveril, na kateri konec Slovenije moram. In na avtocesti še enkrat, da se nisem odpeljal v napačno smer. (smeh) Naporno? Ja in ne. Takrat sem bil tako poln energije in entuziazma, da službe nisem doživljal kot službo, kot nujno obveznost. Bil sem tako navdušen, ker mi je bilo vse novo.

Kdaj je zrasla želja po svoji ortodontski ordinaciji?

Želja je bila od nekdaj. Je pa bilo nekaj dvomov, ali je Slovenija prostor, kjer si z ženo želi imeti ordinacijo. Oba sva namreč vpeta v ta družinski posel. Jaz kot ortodont, jaz skrbim za klinični del, žena pa skrbi za drugo. Ko sva se odločala, sva izhajala iz tega, da ti lastna ordinacija da več svobode. Problem je bil v tem, da je bil London, ko sva odšla iz Slovenije v London, kaotičen. A sva se navadila na tamkajšnji utrip mesta in tempo življenja. Zato se nama je zdela ob vrnitvi Slovenija čisto preveč umirjena. A sva se spet privadila na ta tempo in se odločila, da si tukaj ustvariva življenje. Žena malce pogrša londonski adrenalin, jaz pa izjemno cenim slovensko mirnost, sploh zdaj, ko imava dva otroka.

Ordinacijo imata pod stanovanjem. Nekateri pravijo, da ni dobro, da je služba tako blizu, da greš lahko tja v copatah ...

To je absolutna prednost. Izgube časa z vožnjo na delo ni. Poleg tega sem tako pacientu vedno dostopen, kar se mi zdi zelo pomembno. Seveda tudi zasebnost, meje morajo biti. A

Uporabljam zobne aparate, ki so čim manj vidni, in skrite aparate, ki se sploh ne vidijo.

je kljub temu lažje, da pridem iz zgornjega nadstropja v ordinacijo, če me moj pacient nujno potrebuje.

Ste zasebnik, kar pomeni, da so vaše storitve samoplačniške. Pravite, da si koncesije sploh ne želite, zakaj ne?

Res je, naše storitve so samoplačniške, ponujamo pa možnost obročnega odplačevanja, kar marsikoga razbremeni. Koncesionarstva ne bi rad kritiziral, a se mi zdi zasebnništvo za pacienta in zame boljša pot. Mi si vzamemo čas za pacienta, ker nismo pod pritiskom čakalnih vrst. Pacientom se hočem posvetiti, spremljam njihovo stanje, če je treba, jih pregledam večkrat, kot sem sprva načrtoval. V Sloveniji me zelo moti to prepričanje, da smo zasebniki zaslužkarji. Vsak se sam odloči, kam bo šel. Ali h koncesionarju, kjer mu bo storitve plačala zavarovalnica, ali pa k zasebniku, kjer si bo vse plačal sam.

Ampak nimajo vsi pacienti te izbire, ker si marsikdo zobozdravstvenih storitev ne zmore plačati sam, in je primoran po leto dni čakati, da pride na vrsto pri koncesionarju ...

Se strinjam. In prav je, da država krije zobozdravstvene storitve. Vendar je to, na kar opozarjam, kritika našega sistema. Izjemno me motijo dolge čakalne vrste, strah me je prihodnosti javnega zobozdravstva. Kakovost je vse slabša, ker so normativi, ki jih postavlja Zavod za zdravstveno zavarovanje, zastareli. To pa dolgoročno pomeni slabše zdravje zob naroda.

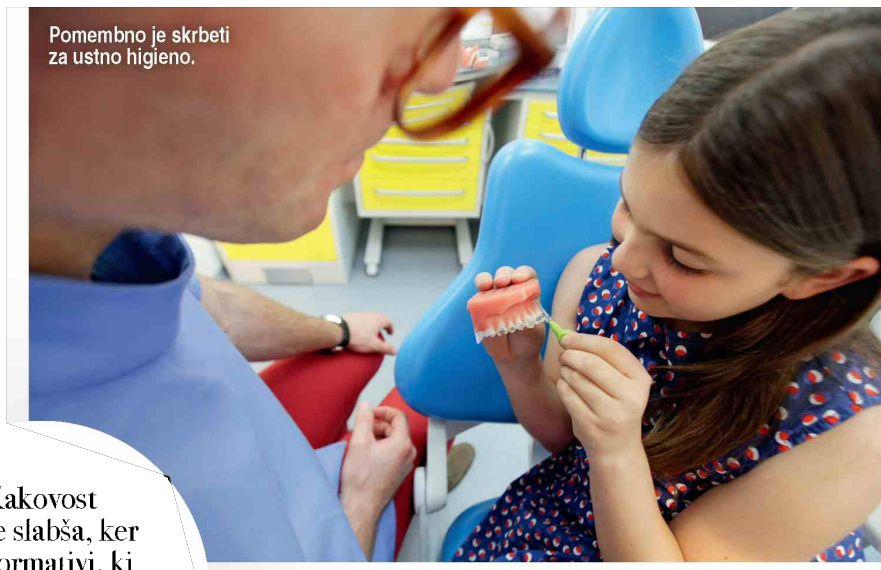
Vam kdaj kdo reče, da ste dragi?

Upam si trditi, da spadam med cenejše zasebnike v Sloveniji.

Kako pa Slovenci skrbimo za svoje zobe?

Včasih je veljalo, bilo je normalno, da imajo vsi stari ljudje protezo. To je naša kultura. A če dobro skrbiš za ustno higieno, lahko

Pomembno je skrbeti za ustno higieno.

Kakovost je vse slabša, ker so normativi, ki jih postavlja Zavod za zdravstveno zavarovanje, zastareli.

ohraniš zobe do konca življenja. V starosti morda izgubiš kak zob in dobiš kak implantat, nikakor pa ne proteze. V

Združenih državah to vedo že dolgo, tam so prvi uvedli poklic higienika, ki paciente uči pravilnega čiščenja zob. Danes jih imamo tudi pri nas. Pomembni so tudi redni obiski pri zobozdravniku, to pomeni kontrola vsakega pol leta. Se mi pa zdi, da smo včasih več govorili o preventivi in da potrebujemo več promocije ustne higiene.

Zakaj zobozdravniki bolj ne opozarjate na pomembnost ustne higiene?

Vsakega pacienta opozorim, če opazim, da ima težave z ustno higieno, in mu pojasnim, kako je treba skrbeti za zobe. Če pa zasebnik javno kaj reče, če opozarja, vsi pravijo, da opozarja le zato, ker želi zaslužiti.

V čem je vaša ordinacija drugačna od drugih?

Verjetno smo drugačni v pristopu zdravlje-

nja. Razlog je najbrž v tem, da sem študiral na tujem in se učil od nekaj vrhunskih specialistov ortodontov. Meni ni pomemben le cilj oziroma končni rezultat zdravljenja, ampak tudi pot do njega. Zelo pozoren sem na to, da je proces zdravljenja čim manj neprijeten. Težko rečem, da je čim bolj prijeten, ker so postopki zoporni. Uporabljam zobne aparate, ki so čim manj vidni, in skrite aparate, ki jih vstavim na notranjo stran zobovja, da se sploh ne vidijo. Še ena stvar, ki se mi zdi izjemno pomembna, je, da se časovno čim bolj prilagajamo pacientu, a ga ves čas zdravljenja podrobno spremljamo, da je zdravljenje hitro in učinkovito.

Kdo vse hodi k vam?

V ortodontiji je 75 odstotkov pacientov otrok. Pri meni je drugače, imam več odraslih kot otrok, najbrž tudi na račun zasebnitva, saj marsikdo meni, da otrok in mladostnikov ne zdravim. A jih. Zdravim vse. Prihajajo od vsepovsod. To je prednost naše majhnosti. K meni hodijo Primorci in Štajerci. Njihove težave so raznovrstne, od estetskih do funkcionalnih, tudi takšnih, ki zahtevajo kirurško zdravljenje. Takšne je imel Peter Prevc. Pri njih delam pripravo na kirurški poseg.

Vas moti, da se slovenski zobozdravniki ne smete oglaševati, medtem ko se hrvaški lahko oglašujejo pri nas?

Seveda, smo v povsem nekonkurenčnem položaju. To je diskriminacija. Moti me tudi, da zavarovalnica povrne denar za storitve le, če gre slovenski pacient na tuje. Če pride k meni, mu zavarovalnica denarja ne bo povrnila. Ampak takšna je evropska direktiva. Kljub vsem težavam sem vesel, da imam to možnost, da delam v lastni ordinaciji. In da sem domov prinesel bogate izkušnje, ki ne koristijo le meni, ampak tudi in predvsem mojim pacientom. ■

Ortodont Gregor
Može med delom.

